

वेबसाईट अपलोड तारीख ०७/०२/२०१४

मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित.

:: प्रधान कार्यालय ::

" मुंबई बँक भवन", २०७, डॉ.दादाभाई नौरोजी रोड,
फोर्ट , मुंबई ४०० ००१, दूरध्वनी - २२६१७१ ५४ ते ५९

महिला व इतर औद्योगिक
सहकारी संस्थांसाठी

कर्ज धोरण

मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित.

महिला व इतर औद्योगिक सहकारी संस्थांसाठी कर्ज धोरण

३९/१९ वी संचालक मंडळ सभा दिनांक १७/०१/२०१४
ठराव क्रमांक : ६ (दिनांक ०५/०२/२०१४ पासून लागू)

कर्जदार संस्थांसाठी पात्रता निकष

प्रक्रिया व उत्पादन करणा-या नोंदणी झालेल्या महिला व इतर औद्योगिक सहकारी संस्थांना औद्योगिक सहकारी संस्था संबोधण्यात यावे.

महिला तसेच इतर औद्योगिक सभासद सहकारी संस्थांना तीन प्रकारची कर्जे मंजूर करण्यात येतील. खेळत्या भांडवलासाठी शक्यतो अल्प मुदतीची कर्जे मंजूर करण्यात येतील. भांडवली कर्जासाठी तसेच आवश्यकतेनुसार यंत्रसामुग्री, अवजारे, इमारती (निवासी, कारखान्यांसाठी शेडस्) इत्यादी कारणासाठी मध्यम मुदत कर्जे मंजूर करण्यात येतील. नवीन जागा इत्यादीसाठी दिर्घ मुदतीची कर्जे मंजूर करण्यात येतील.

अल्प मुदत कर्जाचे खालीलप्रमाणे प्रकार राहतील.

१. क्लिन कॅश क्रेडीट
२. नजरगहाण कर्जे
३. ताबेगहाण

मध्यम मुदत -

१. मुदत कर्जे
२. यंत्रसामुग्रीपोटी (वाहने इत्यादी) वाहन इत्यादीसाठी.

दिर्घ मुदत -

३. नवीन जागा, नवीन मोठी यंत्रसामुग्री

महिला व इतर औद्योगिक सभासद संस्थांना सहकारी लेखापरिक्षण अहवालानुसार "अ" किंवा "ब" वर्ग मिळाला असेल अशा संस्थांना वरील कर्ज सुविधा उपलब्ध होऊ शकतील.

नव्याने स्थापन झालेल्या महिला संस्था कार्यान्वित होऊन ३ वर्षे झालेनंतर व शासकिय लेखापरिक्षण झालेल्या संस्था कर्ज मंजूरीस पात्र होतील.

"क" लेखापरिक्षण वर्ग ज्या संस्थांना मिळालेला आहे अशा संस्थांनी सदरील कर्जास सहकारी खात्याची शिफारस सादर केल्यावर त्या संस्था कर्ज मंजूरीस पात्र ठरतील.

अर्ज कसा करावा

अर्जदार महिला / इतर औद्योगिक संस्थेने बँकेच्या पुरस्कृत नमुन्यात खालील माहितीसह कागदपत्रे पूर्ण करून बँकेकडे कर्जमागणी अर्ज सादर केला पाहिजे.

१. संस्थेच्या पोटनियमाची अद्यावत प्रत व नोंदणीप्रमाणपत्राची सत्यप्रत.
२. शेवटचा लेखा परिक्षण अहवाल व तद्संबंधी संस्थेने सादर केलेल्या दोष दुरुस्ती अहवालाची प्रत.
३. मागील तीन वर्षांच्या वार्षिक अहवालांच्या प्रती.
४. अद्यावत सांपत्तिक संस्थेची पत्रके (तेरीज, ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक, येणी देणी याद्यांच्या तपशीलासह)
५. संचालक मंडळाचा कर्जमागणी विषयक ठराव.
६. संचालक मंडळ सदस्यांची निवासी व्यवसाय, गावचे पत्ते, फोटो, (के.वाय.सी.नॉर्म्स नुसार कागदपत्रे) यादी.
७. संस्थेचे संचालक मंडळ सदस्य अन्य सहकारी संस्थेत संचालक / पदाधिकारी नसलेसंबंधी दाखला.
८. संस्थेस मिळालेल्या शासकिय / निमशासकिय कामाच्या वर्क ऑर्डरच्या प्रमाणित सत्यप्रती.
९. कर्जमागणी संदर्भात इतर आवश्यक माहिती.

कर्जविषयक अटी :-

बँक मंजूर करित असलेल्या विविध प्रकारच्या कर्जांना रिझर्व्ह बँक/नाबार्ड, राज्य सहकारी बँक, सहकारी खाते यांनी वेळावेळी निर्धारित केलेले आदेश यांचे अधिन राहून बँकेच्या संचालक मंडळास योग्य वाटतील अशा कर्ज विषयक अटी निश्चित केलेल्या आहेत व त्या कर्जदार संस्थांवर बंधनकारक राहतील.

व्याजदर :-

सर्व प्रकारच्या कर्जांवरील व्याजदर हे रिझर्व्ह बँकेचे अद्यादेशानुसार व इतर संस्थांपेक्षा एक टक्का कमी व बँकेचे संचालक मंडळ ठरवील ते दर कर्जदार संस्थांवर बंधनकारक राहतील.
क्लिन कॅश क्रेडीट :-

ज्या सहकारी संस्थांकडे खेळत्या भांडवलाकरीता तारणनिहाय कर्ज उपलब्ध करून घेण्याची क्षमता नाही अशा संस्थांना क्लिन कॅश क्रेडीट मर्यादा उपलब्ध करून दिली जाईल. अशी मर्यादा मंजूर करताना संस्थेच्या सर्वसाधारण मालमत्तेवर बँकेचा अग्रहक्क राहिल.

खेळत्या भांडवलासाठी नजरगहाण/ताबेगहाण कर्ज मर्यादा मंजूर केलेली असल्यास अशा संस्थांना साधारणपणे क्लिन कॅश क्रेडीटची सुविधा उपलब्ध होणार नाही. तथापि अर्जदार संस्थेची आर्थिक निकड भागविण्याच्या किंवा काही अपरिहार्य कारणाकरीता संस्थेने व्यावसायिक कारणासाठी ठेवलेल्या अनामत रक्कमा इतर संस्थांच्या भागखरेदीमध्ये केलेली गुंतवणूक, स्थायी मालमत्ता, इतर गुंतवणूक तसेच नजरगहाण कर्जासाठी तारण दिलेल्या मालाव्यतिरिक्त असलेला अतिरिक्त माल या गोष्टी विचारात घेऊन नजरगहाण व ताबेगहाण कर्ज मर्यादेबरोबर क्लिन कॅश क्रेडीट मर्यादाही मंजूर करता येईल.

कर्ज मर्यादा :-

अर्जदार महिला औद्योगिक संस्थेची मुलभूत आर्थिक निकड, संस्थेची आर्थिक परिस्थिती, मागील वर्षातील कामकाज, संस्थेचा लौकीक इत्यादी संदर्भित माहिती प्राप्त झाल्यानंतर अर्जदार संस्थेस स्वनिधीच्या तीन पट इतक्या रक्कमेपर्यंत क्लिन कॅश क्रेडीट मर्यादा मंजूर करता येईल.

महिला व्यतिरिक्त इतर औद्योगिक संस्थांना स्वनिधीच्या एक पट इतक्या रक्कमेपर्यंत क्लिन कॅश क्रेडीट मर्यादा मंजूर करता येईल. संस्थेचे स्वनिधी आजमाविताना खालील सूत्राचा उपयोग केला जाईल. वसुल भाग भांडवल अधिक गंगाजळी व इमारत निधी वजा संचित तोटे = स्वनिधी

बँकेच्या क्लिन कॅश क्रेडीट कर्जबाकीच्या सुरक्षितेसाठी कर्जदार संस्थेकडील खालीलप्रमाणे येणे रक्कमा आधारभूत समजण्यात येतील.

१. रोख व बँकेतील शिल्लक.
२. बिलापोटी येणे रक्कमा.
३. उत्पादक किंवा अन्य संस्थांकडील व्यावसायिक सुरक्षा अनामती.
४. मालखरेदीसाठी दिलेल्या आगाऊ रक्कमा.
५. इतर गुंतवणूक.
६. नजरगहाण व ताबेगहाण कर्जापोटी तारण असलेल्या मालाव्यतिरिक्त अल्प जिंदगी / मालमत्ता.

कागदपत्रे :-

अर्जदार महिला, इतर औद्योगिक संस्थेस क्लिन कॅश क्रेडीट मर्यादा मंजूर झाल्यानंतर खालील कागदपत्रे पूर्ण केल्याशिवाय उचल दिली जाणार नाही.

१. बँकेच्या मंजूरी पत्रात निर्देशित केलेल्या कर्ज विषयक अटी मान्य असल्याबाबतच्या संस्थेस संचालक मंडळाने मंजूर केलेल्या ठरावाची सत्यप्रत.
२. वचनचिठ्ठी.
३. सातत्य व समवर्ती हमीपत्र.
४. संस्थेच्या सर्वसाधारण जिदगीवर बँकेचा प्रथम श्रेणीचा बोजा असल्याबाबतच्या संस्थेच्या संचालक मंडळाने मंजूर केलेल्या ठरावाची सत्यप्रत.
५. बँकेस सादर करावयाच्या कागदपत्रांवर संस्थेच्या वतीने सहया करण्याचा अधिकार देणेबाबत संचालक मंडळाने केलेल्या ठरावाची सत्यप्रत.
६. बँकेच्या विहित नमुन्यातील दस्तऐवज.

कर्ज मर्यादेची मुदत :-

क्लिन कॅश क्रेडीट कर्ज मर्यादेची मुदत १ वर्षाची राहिल. कर्जदार बँक कर्जावर संपूर्ण परतफेड मुदतीत करणे आवश्यक आहे. पुढील वर्षाकरीता कर्ज मर्यादेचे नूतनीकरण करावयाचे असल्यास तसा अर्ज संस्थेने मुदत संपण्यापूर्वी २ महिने अगोदर योग्य त्या कागदपत्रांसह सादर करणे आवश्यक आहे. नूतनीकरण करण्यासाठी संस्थेस मंजूर असलेल्या गतवर्षीच्या मंजूर मर्यादेवर समाधानकारक उलाढाल होणे अत्यंत आवश्यक आहे.

समाधानकारक उलाढाल म्हणजेच आकारलेल्या वार्षिक व्याजाइतक्या रक्कमेचा भरणा कर्ज खाती केलेला नसल्यास सदर संस्था नूतनीकरणास पात्र होणार नाही. सदर रक्कम एक रक्कमी परतफेड करावी लागेल.

क्लिन कॅश क्रेडीट मर्यादा मंजूर करताना महिला व इतर औद्योगिक सहकारी संस्थेच्या बाबतीत खालील जादा सवलती उपलब्ध होऊ शकतील.

१. ज्या महिला व इतर औद्योगिक संस्थांनी शासकीय/निमशासकीय संस्थांची कामे पूर्ण केली असल्यास व अशा कामापोटी त्यांच्याकडून येणे असलेल्या तीन महिन्यांच्या आतील बिलांच्या एकूण रक्कमेच्या ८० टक्के इतकी अतिरिक्त क्लिन कॅश क्रेडीट तीन महिन्यांच्या मुदतीने मंजूर करता येईल. महिला संस्थेने मंजूर कर्ज मर्यादेवर उचल करणेपूर्वी वर्क अॅवार्डींग एजन्सीकडून मिळालेल्या कामाच्या (वर्क ऑर्डरच्या) सत्यप्रती तसेच संबंधित वर्क अॅवार्डींग एजन्सीकडून संस्थेस कामाच्या बिलापोटी द्यावयाचे चेक संस्था व बँकेच्या संयुक्त नावाने करणेबाबतचे हमीपत्र बँकेस सादर केले पाहिजे.

नजरगहाण कर्ज :-

नजरगहाण कर्ज संस्थेकडे उपलब्ध असणा-या विक्री योग्य मालाच्या आधारे मंजूर करण्यात येतील. नजरगहाण कर्जापोटी माल स्विकारताना खालील निकष लावले जातील.

नजरगहाण जारण द्यावयाचा माल विक्रीस योग्य असावयास हवा तो नाशिवंत असता कामा नये. तसेच तारणापोटी द्यावयाचा माल हा मुदत बाह्य खरेदीचा असू नये. याशिवाय सरकारने ज्या

मालावर सठयासंदर्भात बंधने जाहीर केलेली आहेत असा माल योग्य त्या अधिका-यांकडून पूर्व परवानगीनेच कर्जापोटी तारण म्हणून ग्राह्य धरला जाईल. नजरगहाण कर्जापोटी तारण दिलेल्या मालाचे मूल्यांकन त्यांच्या खरेदी/विक्री भावाने (दोन्ही पैकी जी किंमत कमी असेल ती ग्राह्य धरून) केले जाईल.

दुरावा :-

नजरगहाण मालाच्या खरेदी/विक्री (त्या दोहोंपैकी जी किंमत कमी असेल ती ग्राह्य धरून) भावाने करून त्या किंमतीवर ४० टक्के दुराव्याने कर्ज उपलब्ध करून दिले जाईल. मात्र त्या संस्थेने राज्य शासनाच्या हमी योजनेअंतर्गत अशी मर्यादा मिळविली असेल त्यांना हा दुरावा २० टक्के राहिल.

कर्जमर्यादा :-

नजरगहाण कर्ज मर्यादा संस्थेच्या विनियोगक्षेम भांडवलाच्या दिडपट मंजूर करण्यांत येईल. मात्र, हा नियम राज्य शासनाच्या हमी योजनेअंतर्गत कर्जमागणी करणा-या संस्थांना व पत हमी योजने हमी योजनेखाली महिला औद्योगिक संस्थांना लागू नाही. राज्य शासनाच्या हमी योजनेअंतर्गत कर्जमागणी करणा-या संस्थांना व पतहमी योजनेखालील औद्योगिक संस्थांना विनियोगक्षेम भांडवलाच्या ४ पट कर्ज मर्यादा मंजूर करण्यात येईल.

विनियोगक्षेम भांडवल :-

- अ) १. संस्थेचे स्वनिधी
(वसुल भागभांडवल अधिक गंगाजळी अधिक
इमारत निधी अधिक कायम स्वरूपाचे इतर निधी) रु.
२. संस्थेकडील सभासदांच्या ठेवी (एक वर्षापेक्षा
अधिक कालावधीच्या) रु.
एकूण रु.
- ब) १. गुंतवणूक -
कायम मुदत ठेवी (शेअर्स) स्थायी समान सुरक्षा
अनामत, व्यावसायिक ठेवी इ. रु.
२. दीर्घ कालावधीचे येणे रक्कम रु.
३. साचलेले तोटे रु.

- क) विनियोगक्षेम भांडवल -
(अ - ब)

कर्ज मंजूर करताना उपलब्ध असलेल्या विनियोगक्षेम भांडवलामध्ये घट झाल्यास त्या प्रमाणात मंजूर मर्यादेमध्ये घट करण्याचा अधिकार बँकेस राहिल.

दस्तऐवज :-

कर्ज मंजूरीनंतर उचल करण्यापूर्वी संस्थेस खालील दस्तऐवज बँकेस सादर करावे लागतील.

१. वचनचिठ्ठी

२. नजरगहाण खत
३. सातत्य हमी खत
४. मुखत्यार पत्र. (पॉवर ऑफ अॅटरनी)
५. बँकेच्या विहित नमुन्यातील दस्तऐवज.

नुतनीकरण :-

कर्ज मर्यादेचे नुतनीकरण करावयाचे असल्यास कर्जदार संस्थेने मंजूर मर्यादेची मुदत संपण्यापूर्वी दोन महिने अगोदर योग्य ते प्रकरण आवश्यक त्या कागदपत्रांसह बँकेकडे सादर करणे आवश्यक आहे. काही अपरिहार्य कारणामुळे विहित काळामध्ये संस्था जर नुतनीकरणाचा अर्ज दाखल करू शकत नसेल तर मंजूर मर्यादेस मुदतवाढ मिळण्याबाबतचा संचालक मंडळ/कार्यवाही समितीच्या सभेतील योग्य त्या ठरावानिशी विनंती अर्ज बँकेकडे मुदतीत सादर करावयास पाहिजे.

संस्थेस कर्ज नुतनीकरण अर्ज सादर करणेस मुळ मुदतीनंतर एक महिन्याचा ग्रेस पिरेंड देण्यांत येईल. मात्र तदनंतर कर्ज नुतनीकरण अर्ज सादर न केल्यास प्रतिमहा रु.१२००/- लेट फी चार्जेस आकारण्यांत येतील.

ताबे गहाण कर्ज :-

महिला व इतर औद्योगिक सहकारी संस्थेस त्यांच्या मालकीच्या मालाच्या एकूण किंमतीच्या ७५ टक्केपर्यंत अशी कर्जे मंजूर केली जातात. अशा प्रकारची कर्जे महिला ग्राहक सहकारी संस्था, महिला औद्योगिक प्रक्रीय/उत्पादक संस्था इत्यादीसाठी उपलब्ध होऊ शकतील. (ज्या संस्थांकडे कोठारे उपलब्ध आहेत अशा संस्थांच्या बाबतीतच या कर्जाबाबत विचार केला जाईल.)

सुस्थितीमधील नाशिवंत नसणारा, बाजारामध्ये त्वरीत विकला जाणारा, ज्या मालावर सरकारने विक्री संदर्भात काही बंधने घातली नाहीत. फार जुना नसलेला इत्यादी विक्रीस योग्य अशा मालाच्यापोटी संस्थेस ताबे गहाण कर्ज मर्यादा मंजूर केली जाईल.

कमाल मर्यादा :-

संस्थेच्या विनियोगक्षेम भांडवलाच्या ३ पटी इतकी ताबे गहाण मर्यादा मंजूर केली जाईल. तथापि ज्या संस्थेला ताबे गहाण मर्यादा मंजूर करावयाची आहे ती मर्यादा जर, पूर्णपणे सरकारने गॅरंटी दिली तर अशा संस्थेस विनियोगक्षेम भांडवलाच्या ९ पट इतकी कमाल मर्यादा १० टक्के दुराव्याने मंजूर केली जाईल.

कागदपत्रे :-

१. वचनचिठ्ठी
२. ताबेगहाण खत
३. सातत्य हमी पत्र

४. मुखत्यार पत्र (पॉवर ऑफ अॅटरनी)
५. बँकेच्या विहित नमुन्यातील दस्तऐवज.

मध्यम मुदत कर्ज :-

बँकेच्या सभासद सहकारी संस्थांना आपल्या अंगीकृत व्यवसायासाठी आवश्यक असलेल्या वाहन (मोटर, ट्रक, टेम्पो, टॅक्सी, रिक्शा इत्यादी) खरेदीसाठी तसेच यंत्रसामुग्री अवजारे खरेदीसाठी मध्यम मुदतीचा कर्जपुरवठा उपलब्ध करण्यांत येईल.

कर्जफेडीचा कालावधी :-

सदरील मध्यम मुदत कर्जाच्या परतफेडीचा कालावधी कर्जदार संस्था व संबंधीत सभासदांची परतफेड क्षमता विचारांत घेऊन ३ वर्षे ते ७ वर्षांपर्यंत राहिल. संस्थेची परतफेड क्षमता लक्षात घेऊन परतफेडीचे हप्ते मासिक/त्रैमासिक/सहामाही/वार्षिक निश्चित करण्यांत येतील.

दीर्घ मुदत कर्जपुरवठा :-

औद्योगिक संस्थांना यंत्रसामुग्री / अवजारे खरेदीशिवाय औद्योगिक गाळे / कारखाना अशा बांधकामासाठी या प्रकारचा कर्जपुरवठा करण्यांत येईल.

कर्जमर्यादा :-

बँकेकडून उपलब्ध होणा-या दिर्घ मुदत कर्जाचे प्रमाण नव्याने खरेदी करावयाचे वाहन, यंत्रसामुग्री, यांत्रिक नौका, इत्यादींच्या किंमतीच्या ७५% पर्यंत राहिल. तसेच औद्योगिक गाळ्याच्या किंमतीच्या/ कारखाना बांधकामाच्या खर्चाच्या ७५% पर्यंत राहिल.

दीर्घ मुदत कर्जाच्या परतफेडीच्या कालावधी सभासदांची परतफेड क्षमता विचारात घेऊन १५ वर्षांपर्यंत राहिल. परतफेडीचे हप्ते मासिक/त्रैमासिक याप्रमाणे निश्चित करण्यांत येतील.

कर्जविषयक दस्तऐवज व तारण :-

सदरील मध्यम मुदत व दीर्घ मुदत कर्जाकरीता कर्जदार महिला संस्थेने द्यावयाची वचनचिठ्ठी, करारपत्र, ठराव इत्यादीशिवाय या खर्च रक्कमेतून खरेदी करावयाच्या मालमत्तेचे (वाहन यंत्रसामुग्री, इमारत, नौका इत्यादी) गहाणखत करुन द्यावे लागेल.

मालमत्तेच्या जोखमीबाबतचा विमा बँक व संस्था यांचे संयुक्त नावे काढावा लागेल. वाहनाचे बाबतीत संबंधित परिवहन/नोंदणी अधिका-याचे बँकेच्या बोजाची नोंद करावी लागेल.तसेच औद्योगिक खरेदी केलेला गाळा / कारखाना बँकेच्या नावे मॉर्गेज करुन द्यावा लागेल.

वाहनाचे बाबतीत संबंधित परिवहन/नोंदणी अधिका-याचे बँकेच्या बोजाची नोंद करावी लागेल.तसेच औद्योगिक खरेदी केलेला गाळा / कारखाना बँकेच्या नावे मॉर्गेज करुन द्यावा लागेल.

कर्ज वितरण :-

कर्ज विषयक आवश्यक त्या कागदपत्रांची व अटींची पूर्तता केल्यानंतर बँक कर्जाची व संस्थेच्या हिश्याची रक्कम संबंधीत विक्रेत्यास (वाहन, यंत्रसामुग्री खरेदीकरीता) परस्पर अदा करण्यात येईल.

इमारतीचे बाबतीत स्थापत्य विशारदाचे शिफारशीनुसार मुदत कर्जाचे वितरण शासनाच्या संबंधीत खात्याचे आदेशानुरूप करण्यात येईल.

--: क्लिन कॅश क्रेडिट :-
महिला व इतर औद्योगिक संस्था

अटी व शर्ती :-

१. संस्थेस कर्ज रकमेच्या ७.५% टक्के इतक्या रकमेचे बँकेचे भाग खरेदी करावे लागतील.
२. संस्थेने पूर्ण केलेल्या कामाची व नवीन हाती घेतलेल्या कामाची माहिती तसेच चालू कामाच्या प्रगतीचा अहवाल तिमाही तेरीज, नफा तोटा, ताळेबंद पत्रके पुढील तिमाही मध्ये येणा-या महिन्याच्या १० तारखेचे आंत बँकेकडे पाठविले पाहिजेत.
३. प्रत्येक तिमाही अखेर स्विकृत कामाचा अहवाल, सोबत दिलेल्या नमुन्यात पाठविला पाहिजे.
४. संस्थेची हिशेब पुस्तके, इतर कागदपत्रे व मालमत्ता वगैरे केव्हाही तपासण्याचा अधिकार बँकेस राहिल.
५. व्याजाची आकारणी दरमहा केली जाईल व असे होणारे व्याज त्वरीत कर्ज खाती भरण्यास पात्र राहिल.
६. बँक कर्जाची फेड मुदतीत न केल्यास थकबाकीवर २ टक्के जादा दंडाचे व्याज आकारण्यांत येईल.
७. बँक कर्ज रक्कम हाताळणा-या कर्मचा-यांबाबत पॅकेज पॉलिसी घ्यावी.
८. बँक वेळोवेळी कर्जाच्या व्याजदरामध्ये बदल करेल त्यावेळी निर्धारित केलेले व्याजदर लागू होतील.
९. बँकेचा संस्थेच्या मालमत्तेवर प्रथम श्रेणीचा हक्क राहिल.
१०. संस्थेने मंजूर कर्जाच्या उचलीसाठी दोन महिन्यात कर्ज उचल प्रस्ताव आवश्यक त्या दस्तऐवजासह सादर न केल्यास व सादर कर्ज खात्यावर जमाबाकी राहिल्यास मंजूर कर्ज मर्यादा रद्द होईल अथवा येणेबाकी राहिल्यास थकबाकी समजून कर्ज वसुलीस पात्र राहिल.
११. संस्थेला बँकेने कळविलेल्या त्रुटींचा दोष दुरुस्ती पूर्तता अहवाल नमूद मुदतीत न आल्यास संस्थेला कर्जखात्यावर उचल दिली जाणार नाही. तसेच शासकीय हिशेब तपासणीचा "ओ" नमुन्यातील अहवाल उचल करणेपूर्वी शाखेकडे सादर करावयास पाहिजे.
१२. बँकेला संस्थेकडून येणे असलेल्या कर्जावरील व्याजाची रक्कम, कायदेविषयक खर्च, कमिशन, इतर खर्च व संस्थेकडून वेळोवेळी वसूल करणेच्या इतर रक्कमा संस्थेच्या कर्जखात्यात नावे टाकण्याचा हक्क बँकेला राहिल.
१३. संस्थेला दिलेल्या कर्जापोटी येणे असलेल्या कर्ज रकमेसाठी संस्थेच्या ठेवीतून कर्ज खाती वजावट करण्याचा हक्क बँक राखून ठेवीत आहे.

१४. संस्थेने ----- शाखा----- मुंबईमध्ये असलेल्या चालू/बचत खात्यातील रक्कम मा.कार्यकारी संचालक यांचे सूचनेनुसार कमी करुन या बँकेकडे वर्ग करावी. या खात्याबाबत बँकेने तयार केलेल्या नमुन्यात "अधिकार पत्र" देणे संस्थेवर बंधनकारक आहे.
१५. "बँक कर्ज परतफेडीस संस्थेचे पदाधिकारी व पंचकमिटी सदस्य " जॉईन्टली अँड सेव्हरली जबाबदार राहतील अशा आशयाचा हमी करार बँकेस सादर करुन द्यावयांस लागेल. तसेच बँकेचे कर्ज बाकी असताना संस्थेच्या पदाधिकारी / पंचकमिटी सदस्यांमध्ये काही बदल झाल्यास सदर हमी करार नव्याने बँकेस सादर करावा लागेल. "
१६. संस्थेकडे दिनांक ----- च्या ताळेबंद पत्रकाप्रमाणे सभासदांच्या भागाची रक्कम रु.--- ----- लाख इतकी आहे. बँक कर्ज उचलीच्या कालावधीत सदरच्या रक्कमेत घट होणार नाही. याकडे संस्थेने लक्ष पुरवावे.
१७. सर्व बिलांच्या रक्कमांचे मिळणारे चेक्स या बँकेच्या नावाने काढण्याबाबत संबंधीत काम देणा-या संस्थेस निर्देशित केलेले कुल-मुखत्यार पत्र संस्थेने मंजूर कर्ज मर्यादेवर उचल करण्यापूर्वी द्यावयास हवे. मात्र संस्थेने हाती घेतलेल्या कामाची कोणत्याही प्रकारची जबाबदारी बँकेवर राहणार नाही.
१८. संस्थेच्या सर्व व्यवस्थापक सदस्यांना या बँकेच्या शाखेत बचत खाती उघडावी लागतील.
१९. संस्थेने सर्व प्रकारच्या विमा पॉलिसीज बँकेने वेळोवेळी टायअप केलेल्या विमा कंपनीकडून उत्तरविणे आवश्यक राहिल.
२०. संस्थेस बिलापोटी मिळणारे चेक्स संस्था व मुंबई जिल्हा मध्य. सहकारी बँक लि. यांचे संयुक्त नावे काढले जातील अशा आशयाची संबंधीत काम देणा-या संस्थेची शिफारस पत्रेच कर्ज उचलीच्या वेळी ग्राहय धरण्यात येतील व येणे बिलाच्या ८०% पर्यंत उचल मर्यादा देण्यात येईल.
२१. संस्थेस कर्ज नुतनीकरण अर्ज सादर करणेस मुळ मुदतीनंतर एक महिन्याचा ग्रेस पिरीयड देण्यात येईल. मात्र तदनंतर कर्ज नुतनीकरण अर्ज सादर न केल्यास प्रतिमहा रु.१२००/- लेट फी आकारण्यांत येईल व सदरची रक्कम संस्थेच्या कर्ज खाती नावे टाकून वसूल करण्यांत येईल.
२२. संस्थेच्या कर्ज खात्यावरील येणे व्याजाची रक्कम सातत्याने १० दिवसापेक्षा जास्त काळ थकीत राहिल्यास अशा थकीत व्याजाच्या रक्कमेवर त्या त्या कर्जाच्या संमत दराच्या १% जादा व्याजदराने आकारणी करण्यांत येईल.
२३. वरीलपैकी कोणत्याही अटीचे समाधानकारक पालन होत नाही असे आढळून आल्यास कर्ज खात्यावरील येणेबाकी व्याजासहीत परत मागणेचा अधिकार बँक राखून ठेवीत आहे.
२४. संस्थेस गंगाजळीची संपूर्ण रक्कम या बँकेत मुदत ठेव खाती गुंतवावी लागेल.
२५. संस्थेच्या ६ महिन्याच्या आतील येणे बिलाच्या ८०% पर्यंत उचल मर्यादा देण्यात येईल.

२६. पूर्व सुचनेशिवाय एखादी नवीन अट घालणेचा अगर वगळणेचा अगर रद्द करण्याचा बँकेस अधिकार राहिल.

(महिला व इतर औद्योगिक संस्था)

-:: नजरगहाण ::-

अटी व शर्ती

१. संस्थेने मंजूर कर्ज मर्यादेच्या ७.५% टक्के इतके रक्कमेचे बँकेचे भाग घेतले पाहिजे.
२. दैनंदिन विक्रीच्या रक्कमेपैकी निदान ७५ टक्के इतकी रक्कम तरी संस्थेने नजरगहाण खाती भरणा केलीच पाहिजे. अन्यथा कर्जाचे नुतनीकरण करण्यास अडचण होईल.
३. संस्थेने दरमहाची सांपत्तिक स्थितीदर्शक पत्रके (तेरीज, ताळेबंद, नफातोटा, शिल्लक माल, व्यापारी देणी) पुढील महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत पोहोचतील अशी शाखा/ बँकेकडे पाठविली पाहिजे.
४. संस्थेने शिल्लक मालपत्रक बँकेने दाखविलेल्या नमुन्यात कार्यकारी मंडळाच्या ठरावान्वये ठरविलेल्या पदाधिका-यांच्या सहीसह पाठवावे. सदर माल संस्थेच्या स्वतःच्या मालकीचा असावा.
५. शिल्लक मालाच्या किंमतीइतका आगीचा विमा बँक व संस्था यांचे संयुक्त नावे घेवून पॉलिसी बँकेकडे ठेवण्यास दिली पाहिजे.
६. रोख रक्कम हाताळणा-या कर्मचा-याबाबत फायडेलिटी विमा पॉलिसी, हातातील व वहातुकीतील रोख शिल्लकेबाबत पॅकेज पॉलिसी उतरवून घ्यावी.
७. संस्थेची हिशेबाची पुस्तके व इतर कागदपत्रे तसेच शिल्लक माल केव्हांही तपासण्याचा अधिकार बँक तपासणी अधिकारी यांना राहिल.
८. बँक कर्जाचा विनियोग संस्थेने सभासदांचे ठेवी परत करणेसाठी न करता नियंत्रित व अनियंत्रित माल खरेदी करण्या करीता केला पाहिजे.
९. व्याजाची आकारणी दरमहा केली जाईल व असे होणारे व्याज त्वरीत भरणेस पात्र राहिल. बँक वेळोवेळी कर्जाच्या व्याजदरामध्ये बदल करेल त्यावेळी निर्धारित केलेले व्याजदर लागू होतील.
१०. पूर्व सुचनेशिवाय व्याजाच्या दरात बदल करण्याचा अधिकार बँकेस राहिल.
११. बँकेचा संस्थेच्या मालमत्तेवर प्रथम श्रेणीचा हक्क राहिल.
१२. संस्थेला दिलेल्या कर्जापोटी येणे असलेल्या कर्ज रक्कमेसाठी, संस्थेच्या ठेवीतून कर्जखाती वजावट करण्याचा हक्क बँकेस राहिल.

१३. बँकेला संस्थेकडून येणे असलेली कर्जावरील व्याजाची रक्कम, कायदे विषयक खर्च, कमिशन, इतर खर्च संस्थेकडून वेळोवेळी वसूल करणेचा, इतर रकमा संस्थेच्या कर्ज खात्यात नावे टाकण्याचा हक्क बँकेस राहिल.
१४. बँक कर्जाची फेड मुदतीत न केल्यास थकबाकीवर २ टक्के जादा दंडाचे व्याज आकारण्यांत येईल.
१५. संस्थेला बँकेने कळविलेल्या त्रुटींचा दोष दुरुस्ती पूर्तता अहवाल संस्थेकडून नमूद मुदतीत न आल्यास संस्थेला कर्ज खात्यावर उचल दिली जाणार नाही.
१६. संस्थेच्या ----- शाखा-----येथे असलेल्या चालू/बचत खात्यातील रक्कम मा.कार्यकारी संचालक यांचे सूचनेनुसार कमी करुन या बँकेकडे वर्ग करावी.या खात्याबाबत बँकेने तयार केलेल्या नमुन्यात अधिकार देणे संस्थेवर बंधनकारक आहे.
१७. संस्थेने साठामालाचे ठिकाणी, "मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. यांचे सौजन्याने" असा फलक लावणे आवश्यक आहे.
१८. संस्थेकडे दि.-----च्या ताळेबंद पत्रकाप्रमाणे सभासदांच्या भागाची रक्कम रु.----- लाख एवढी आहे. बँक कर्ज उचलीच्या कालावधीत सदरच्या रक्कमेत घट करता येणार नाही.
१९. वरीलपैकी कोणत्याही एका अटीचे उल्लंघन झाल्याचे निदर्शनास आल्यास कर्ज खात्यावरील व्यवहार स्थगित करणेचा अगर संपूर्ण कर्ज व्याजासहित एक रकमी परत मागणेचा अगर संपूर्ण शिल्लक माल ताब्यात घेवून त्याची विल्हेवाट लावणेचा अधिकार बँक राखून ठेवीत आहे.
- २० "बँक कर्ज परतफेडीस संस्थेचे पदाधिकारी व पंचकमिटी सदस्य " जॉईन्टली अॅण्ड सेव्हरली जबाबदार राहतील अशा आशयाचा हमी करार बँकेस सादर करुन द्यावयांस लागेल. तसेच बँकेचे कर्ज बाकी असताना संस्थेच्या पदाधिकारी / पंचकमिटी सदस्यांमध्ये काही बदल झाल्यास सदर हमी करार नव्याने बँकेस सादर करावा लागेल. "
२१. संस्थेस गंगाजळीची संपूर्ण रक्कम या बँकेत मुदत ठेव खाती स्वतंत्ररित्या गुंतिवल्यानंतरच कर्ज उचल देण्यात येईल.
२२. रिझर्व्ह बँकेने तसेच राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँकेने वेळोवेळी जारी केलेल्या अधिसूचना या कर्जास लागू राहतील.
- २३ संस्थेने सर्व प्रकारच्या विमा पॉलिसीज् बँकेने वेळोवेळी टायअप केलेल्या विमा कंपनीकडून उतरविणे आवश्यक राहिल.
२४. संस्थेस कर्ज नुतनीकरण अर्ज सादर करणेस मुळ मुदतीनंतर एक महिन्याचा ग्रेस पिरीयड देण्यांत येईल. मात्र तदनंतर कर्ज नुतनीकरण अर्ज सादर न केल्यास प्रतिमहा रु.१२००/- लेट फी आकारण्यांत येईल व सदरची रक्कम संस्थेच्या कर्ज खाती नावे टाकून वसूल करण्यांत येईल.

२५. संस्थेच्या कर्ज खात्यावरील येणे व्याजाची रक्कम सातत्याने ९० दिवसापेक्षा जास्त काळ थकीत राहिल्यास अशा थकीत व्याजाच्या रक्कमेवर त्या त्या कर्जाच्या संमत दराच्या १% जादा व्याजदराने आकारणी करण्यांत येईल.
२६. पूर्व सूचनेशिवाय एखाद्या अटीत बदल करणेचा अधिकार बँकेस राहिल.

महिला व इतर औद्योगिक संस्थांचे

(वाहनतारण / यंत्र सामुग्री इत्यादी साठीचे मध्यम / दिर्घ मुदत कर्ज)

१. संस्थेस कर्ज रकमेच्या ७.५% इतक्या रकमेइतके बँकेचे भाग खरेदी करावे लागतील.
२. संस्थेस वाहनाचा विमा "बँक व संस्था" यांचे संयुक्त नावे घ्यावा लागेल. सदरची विमा पॉलीसी सर्व समावेशक असावी. दरवर्षी नुतनीकरण करण्याची जबाबदारी संस्थेची राहिल. तथापि संस्थेने विमा पॉलिसीचे नुतनीकरण न केल्यास संस्थेच्या बँकेकडील कोणत्याही खात्यावर तेवढी रक्कम नावे टाकून विमा पॉलीसीचे नुतनीकरण करणेत येईल.
३. संस्थेने बँक कर्ज रक्कमेमधून खरेदी केलेले वाहन बँकेकडे नजरगहाण ठेवून वाहनावर "मुंबै बँक" यांचे सौजन्याने असा नामोल्लेख करून रंगवून घेतला पाहिजे. सदर वाहन बँक कर्जाची रक्कम व्याजासह परतफेड होईपर्यंत विकता येणार नाही.
४. संस्थेने एकूण किंमतीच्या (विमा, बांधणी व इतर खर्चासह) २५ % रक्कम बँकेत जमा केलेनंतर बँक कर्जासह एकूण रक्कमेचे पेमेंट निविदाधारकांना पे ऑर्डरद्वारे थेट अदा केले जाईल.
५. संस्थेने अन्य जिंदगीवर बँकेचा प्रथम श्रेणीचा हक्क प्रस्थापित केला पाहिजे.
६. व्याजाची आकारणी दरमहा अखेर करण्यांत येईल. सदरील व्याज त्वरीत देयपात्र होईल. बँक वेळोवेळी कर्जाचे व्याजदरात बदल करेल त्यावेळी निर्धारित केलेले व्याजदर लागू होतील.
७. संस्थेच्या चालू किंवा इतर ठेव खात्यात मध्यम मुदत कर्जाच्या परतफेडीच्या दरमहाच्या हप्त्याची व देयपात्र होणा-या व्याजाची रक्कम नावे टाकणेत येईल. त्याप्रमाणे खात्यावर रक्कम राखून ठेवावी लागेल. थकीत कर्ज रक्कमेवर २ % प्रमाणे थकीत तारखेपासून दंडव्याज आकारले जाईल.
८. मंजूर कर्जाची उचल सहा महिन्यांच्या आत करणे आवश्यक राहिल.
९. संस्थेने बँकेच्या तपासणी अधिका-यांना किंवा प्राधिकृत केलेल्या कोणत्याही अधिका-यास पूर्व सूचनेविना भेटीच्यावेळी संस्थेची हिशेबी पुस्तके, दप्तर, साधनसामुग्री, वाहन व इतर मालमत्ता तपासणीसाठी उपलब्ध करून द्यावयास पाहिजे.
१०. संस्थेस खरेदी करावयाचे नविन वाहन बँकेस नजरगहाण करून द्यावे लागेल. तशा आशयाची नोंद संबंधित प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांचे कार्यालयात व (नोंदणी पुस्तकात) वाहनाच्या आर.सी.बुकात करावी व त्याची प्रत बँकेकडे सादर करावयास पाहिजे.

- ११ "बँक कर्ज परतफेडीस संस्थेचे पदाधिकारी व पंचकमिटी सदस्य " जॉइन्टली अॅण्ड सेव्हरली जबाबदार राहतील अशा आशयाचा हमी करार बँकेस सादर करुन द्यावयांस लागेल. तसेच बँकेचे कर्ज बाकी असताना संस्थेच्या पदाधिकारी / पंचकमिटी सदस्यांमध्ये काही बदल झाल्यास सादर हमी करार नव्याने बँकेस सादर करावा लागेल. "
१२. संस्थेस दरमहाची आर्थिकपत्रके (तेरीज, नफा-तोटा व ताळेबंद पत्रक) बँकेस पुढील महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत सादर करावी लागतील. सादर न केल्यास नियमाप्रमाणे विलंब चार्जेस आकारले जातील.
१३. संस्थेस वाहनास प्रवासी वाहतूकीबाबत मिळालेला प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाकडून परवाना (परमिट) सादर केल्यानंतरच मंजूर कर्जावर कर्ज उचल दिली जाईल.
१४. संस्थेने बँक कर्जाशी पूर्ण निगडीत बाहेरून कर्ज उभारणेची मर्यादा वाढवून घ्यावयास पाहिजे.
१५. संस्थेने सर्व प्रकारच्या विमा पॉलिसीज् बँकेने वेळोवेळी टायअप केलेल्या विमा कंपनीकडून उत्तरविणे आवश्यक राहिल.
१६. संस्थेच्या कर्जखात्यावरील येणेव्याजाची रक्कम सातत्याने ९० दिवसापेक्षा जास्त काळ थकीत राहिल्यास अशा थकीत व्याजाच्या रक्कमेवर त्या त्या कर्जाच्या संमत दराच्या १% जादा व्याजदराने आकरणी करण्यांत येईल.
१७. संस्थेस बँक कर्जापोटी दरमहा देय असणारा हप्ता २० तारखेपर्यंत भरणा न केल्यास रू.१०,०००/- च्या आंत रू.२००/-, रू.१०,००१/- ते रू.५०,०००/- पर्यंत रू.३००/- व रू.५०,०००/- चे वरील रक्कमेच्या हप्त्यास रू.७५०/- प्रमाणे लेट पेमेंट चार्जेस आकारले जातील व सादर रक्कम संस्थेच्या बचत / चालू खाती नांवे टाकून वसुल केली जाईल.
१८. कर्जाचे हप्ते शाखा पातळीवर निश्चित करून देणेत येतील.
१९. संस्थेस वाहन दर तिमाहीतून एकदा तपासणीसाठी शाखेकडे उपलब्ध करून द्यावे लागेल.
२०. पूर्व सुचनेशिवाय व्याजाचे दरात बदल करणेचा वा एखादी नवीन जादा अट समाविष्ट करणेचा अगर वगळण्याचा वा रद्द करण्याचा अधिकार बँकेस राहिल.

